

Smykker for livet

– et vellykket Fair Trade projekt

Hun former, bøjer og tryller smukke former frem af det varme glas. Designeren Pernille Bülow er internationalt kendt for sine glasdesign, men også for sit hjertevarme engagement i Fair Trade Design med sine smukke smykker.

Pernille Bülow har siden 2005 arbejdet med smykkedesign i Fair Trade samarbejde med afrikanske kvinder fra Koforidua området i Ghana. Men det hele startede med kurve, da Pernille Bülow blev inviteret til Afrika for at udvikle og etablere et mere vestlig design til de traditionelle håndlavede kurve i elefantgræs. Kurveproduktionen førte til præsentation af den lokale perleproduktion i genbrugsglas. Begge produkter udført af enlige mødre, der tæller blandt Ghanas mest fattige og udsatte befolkningsgrupper.

“Det ramte, at se hvor lidt kvinderne havde. Nærmest ingenting. Ingen muligheder. Ingen fremtid. Jeg overvejede, hvad jeg kunne bidrage med, hvis jeg indkøbte et mindre parti til min butik derhjemme”, mindedes Pernille Bülow om sit første møde med de ghanesiske kvinder og de rustikke perler.

Oplevelsen satte skub i en masse tanker og ideer, og Pernille Bülow var hurtigt afklaret med, at skulle det være, så skulle det være en seriøs og langtidssikret investering. En produktion baseret på gensidig respekt, og baseret på et håndværk som kvinderne allerede mestrede, nemlig produktionen af de rustikke perler i genbrugsglas. Designet ville hun selv stå for.

“Det var klart fra starten, at skulle projektet lykkes, så skulle vi styre designet, således at det matcher det vestlige marked. Ellers kan vi ikke sælge det”, forklarer designeren. Hun tog tilbage til Afrika for at etablere et samarbejde med de afrikanske kvinder, og for at teste om hun kunne arbejde med sine egne pulverfarver i perleproduktionen. Dette skabte muligheder for at starte en decideret smykkeproduktion i et design målrettet kvalitetsbevidste kvinder i vesten.

Fra bomuldssnor til lås og wire

Siden da er det blevet til mange besøg i Ghana for designeren Pernille Bülow, og forretningen er vokset og vokset. Det har været et langt sejt træk at etablere produktionen og få kvindernes tillid. Designeren har stået for workshops, oplæring, design- og produktionsudvikling, løst kriser og knyttet tætte relationer med de ghanesiske kvinder. Ca. 50 ghanesiske kvinder var med i Fair Trade projektets opstart med den traditionsrige produktion af glasperler til Pernille Bülows designersmykker. Kvinderne kunne før kun tjene ganske få penge på at producere og sælge perler og smykker på det ugentlige lokale marked, men med en organiseret produktion er muligheden for egenindtjening mere end 4 dobbelt.

Kvinderne fremstiller perlerne af lokalt genbrugsglas fra gamle flasker, bilruder og andet affaldsglas, der smeltes om til de rustikke perler. Genbrugsglasset vaskes og knuses med en støder i en sten eller gammel hjulkapsel fra bil. Pulveret sies gennem en sigte og farvepigment tilsættes. Pulveret males fint med håndkraft i en morter. Kaolinpulver fyldes i formene, så perlerne lettere slipper formen efter brænding. Det pulveriserede glas fyldes i forme og opvarmes i en brændeovn til pulveret bliver flydende og er brændt. De afkølede glasperler tages ud af formen ved hjælp af et stykke ståltråd, der placeres i midten af perlen. Perlerne gnides med sand og vaskes i vand for at få kaolinpulveret af perlerne, så den rigtige farve træder frem.

Netop det at kunne arbejde målrettet med farver og design har løftet den traditionsrige perleproduktion til seriøs business, og det færdige produkt fra primitive perlekæder på bomuldssnor til smykker i internationalt design med lås og vejre og to nye kollektioner årligt.

Smykker med succes

Resultatet af samarbejdet er smykker, der i design og udtryk matcher den skandinaviske smag og et støt stigende salg. Salget af de afrikansk-danske smykker noterer sig på nuværende tidspunkt for en væsentlig procentdel af **Pernille Bülows** samlede omsætning.

”I starten tjente jeg ikke ret meget, men i takt med en støt og stabil produktion, og et samarbejde bygget på respekt og tillid, er omsætningen vokset støt. Vi solgte for 1 million kroner i 2011, og vi forventer samme niveau i år. Måske oven i købet omkring 1,2 million i 2012”, fortæller Pernille Bülow.

Om Fair Trade samarbejdet understreger designeren, at det ikke er velgørenhedsarbejde. Og det er ikke et projekt baseret på taknemmelighed og ydmyghed. Det er en business deal.

”Udgangspunktet har fra start været, at produktionen er bygget op omkring et håndværk og en knowhow som kvinderne allerede har. At bruge noget som de kan, således at kvinderne selv kan klare sig, også når jeg ikke er der, og produktion kører. Det er vigtigt at der er forventninger til hinanden. Ellers holder det ikke. Der skal ydes, før der kan nydes. Det er seriøs business”, forklarer Pernille Bülow.

Produktionen af designersmykker i Ghana er et eksempel på hvordan Fair Trade samarbejde gavner. Det har ikke blot skabt en blomstrende forretning, men også skabt forbedrede livsbetingelser for de afrikanske kvinder. Kvinderne får ved en optimal smykkeproduktion 4-5 gange højere dagsløn end normalt og kan derfor nu sende deres børn i skole og forbedre familiens levevilkår markant. Nogle har tjent så meget, at de har kunnet realisere deres drømme om f.eks. en lille skoforretning. Et privilegium, som kun er for de færreste i Ghana. De ghanesiske kvinder og enlige mødre høster stor gavn af de fordele samarbejdet fører med sig. Udover en stabil egen indtjening har Fair Trade samarbejdet også givet kvinderne produktionsindsigt og fornemmelse for vestligt design, samt et større menneskeligt overskud og anerkendelse i lokalsamfundet. En direkte følge af Fair Trade partnerskabet med Pernille Bülow A/S.

Eksemplet viser, at Fair Trade er en vigtig og relevant måde at støtte mennesker til at forbedre egen situation, samtidig med at det er et stærkt bidrag til fattigdomsbekæmpelse. Fair Trade adskiller sig fra andre etiske initiativer i det hovedparten af de producenter, der er involverede, lever i marginaliserede samfund, med få muligheder for at leve af deres håndværk. Samtidig adskiller Fair Trade sig fra traditionel velgørenhed, idet produkterne kan integreres naturligt i en moderne og bevidst livsstil. Ved at sikre direkte og bæredygtig samhandel med producenter i marginaliserede samfund, styrker vi disse menneskers evne til at hjælpe sig selv.

